

Juni 2025

3 juni

Börja om från början, börja om på nytt...

Utanför spinnhuset fanns en halvmåne-formad rabatt med tre rosbuskar, blå bolltistlar och blomsterlupiner. Den har blivit helt igenvuxen av gräs och jag har inte hunnit ta tag i den de senaste åren. Två kompisar skulle gifta sig i slutet av maj och dom bad att få ha vigseln i vår trädgård, på flotten vid badstranden. Så vi har krattat, beskurit buskar, snickrat och fixat och donat tillsammans. Men vädret var tyvärr så ostadigt att dom fick gå över till plan B, dvs vigsel i kyrkan.

Hur som helst rensade jag den eländiga rabatten, och när jag började gräva i den upptäckte jag att den var helt underminerad av sorkgångar och hålor. Rötterna på alla rosor var uppåtna, så det var bara att lyfta upp buskarna ur rabatten. Bolltistlarna har dött och de flesta lupiner också. Det var bara att börja om från början. Rensa bort alla växter, gräva om jorden och lägga på ett lager gödsel.

Jag tog sticklingar av mina nävor och alpmartorn, och sådde ljuslila aklejoj för flera år sedan, för att plantera i denna rabatt. Dom har stått i krukor. Men nu har jag äntligen planterat ner dom i rabatten. Jag fick småplantor av blomstertobak av en av mina generösa odlargrannar, och jag satte en rad av dom längs kanten av nävor. Och i mitten har jag planterat en japansk dvärglönn. Nu gäller det att vattna så allt rotar sig.

Det har inte regnat så mycket så allt är torrt.

4 juni

Chockrosa

Ibland får vi nöjet att passa lilla Otto, en kompis hund. Han är inte ens ett år gammal och så glad och full av energi. Man blir glad bara av att se honom. Matte jobbar med växter och ofta får vi både krukväxter och snittblommor av henne. Nu fick jag ett tiotal krukor av en blomma som heter nemesia, några rosa och några vita. Den blomman var helt obekant för mig. Den är perfekt för mina urnor. Några pryder min farmors och farfars gamla urna vid ytterdörren. Urnan är nog minst 70-80 år gammal och jag vårdar den ömt. Sådana urnor finns inte att köpa längre, och den påminner mig om mina kära farföräldrar.

Trädpionen är alltid först att blomma av alla mina pioner, och den stora busken står i full blom nu. De två små trädpionerna verkar ha svårt att ta sig fast det säkert var tio år minst sedan jag planterade dom, kanske femton år. Men det finns en knopp på en av dom, så det blir spännande att se hur den ser ut. Jag fortsätter gödselvattna dem.

6 juni

Det blir nog mycket bär i år också

Förra året blev det mycket bär, och våren har varit kall i år så jag hade inte blivit förvånad om bina inte hade varit så flitiga att pollinera. Men både krusbärsbuskarna och vinbärsbuskarna är fulla av kart, speciellt de röda vinbären. Krusbärskarten är redan en centimeter i diameter. Jag upptäckte att blåbärstryn håller på att mogna, men jag har försummat att vattna, så bären är pyttesmå. Jag hade tänkt flytta buskarna i våras, men har inte hunnit. Jag har ätit svarta vinbär till havreyoghurten varje morgon de senaste månaderna och nu har jag bara en påse kvar i frysen. Jag ska se till att vattna framför allt de svarta vinbären så dom blir stora, för dom är mina favoriter.

8 juni

Nyttiga eller giftiga?

Jag har berättat tidigare om ramslöken som jag planterade i strandkanten. Den har tagit sig, men problemet är att det har börjat växa liljekonvaljer på samma ställe, och deras blad ser nästan likadana ut som ramslökens bland, och eftersom liljekonvalj är giftig vill jag inte riskera att förgifta någon. Nu blommar både liljekonvalj och ramslök samtidigt. Och då är det ju ingen konst att se skillnad. Men vi har redan plockat en hel kasse ramslök på vårt vanliga ställe.

9 juni

Frukträdgården

Vi håller på att utöka frukträdgården och jag har köpt diverse bärbuskar från tre olika web-butiker, amerikanska blåbär (2 sorter. Olle och Putte tror jag dom heter), liten rosenkvitten (3 sorter), luddkörsbär, blodfläder och svarta mullbär. Så har jag köpt några sparrisplantor också som jag ska plantera på ett riktigt soligt ställe. Jag har försökt odla sparris i säkert 25 år men nästan inte kunnat skörda något. Men skam den som ger sig... Det är verkligen stor skillnad på buskarnas storlek när det gäller blåbär och rosenkvitten. Från det ena stället är dom bara en liten pinne på drygt en decimeter och från det andra stället (Splendor) en förgrenad buske på en halvmeter. Jag får alltid fina plantor från Splendor. Det är en grossist, men jag beställer genom min snälla odlarkompis, Ottos matte.

Vi har ett så kallat familjeäppelträd, ett träd där man ympat in tre olika sorters vinteräpplen. Det har stått mol allena i minst 25 år på en gräsmatta nere mot grinden. Nja, det har ju faktiskt sällskap av en riktigt stor nyponbuske som stått där ännu längre, och en buske storfruktig hassel som jag planterade 2020 tror jag. Förra året planterade vi två plommonträd och ett kaneläppelträd. Rådjuren har gnagt litet på de nedersta grenarna, men inte gjort några större skador, trots att vi inte har skyddat dom. Det var ju dumt gjort av oss...

Denna gräsmatta ligger nere vid ett stort dike som mynnar ut i sjön, och marken där har varit mycket sank och översvämmad på våarna. Den förra ägaren fyllde ut området med fyllningsmassor så när man ska gräva där är det fullt av sten. Björne har förbarmat sig och grävt åt mig, och det tog flera timmar. Vi har planterat ett mullbärsträd, tre plantor liten rosenkvitten och en blodfläder längs med diket. Och så har vi sent om sider skyddat både buskar och träd mot rådjuren. Vi hade flera kompostgaller som vi använt förut till hönsen, men som vi inte använder längre. Björne satte upp dem med buntband i stöd Stolparna kring fruktträden. Eftersom gallren är gröna syns dom knappt. Fruktträdgården ser inte mycket ut för världen just nu, men i min fantasi ser jag hur lummig och vacker den kommer att bli.

10 juni Trolleri

Det bostadsområde som vi bor i styckades av från en jordbruksfastighet på 1950-talet. Man gjorde ganska stora tomter, typ 2500 kvm, där folk byggde fritidshus. Projektet kallades "Egna hem på landet". Byggrätten var 55 kvm plus garage på 25 kvm. Området behöll sin lantliga karaktär, trots att det bara ligger 6 km från närmaste tunnelbanestation. Med tiden var det många som flyttade ut och bodde permanent. Man uppskattade naturen och den enkla standarden, och de förhållandevis låga kostnaderna med tanke på att området ligger så nära Storstockholm.

Björne har bott här sedan han var liten och när vi gifte oss köpte vi ett litet hus i området. För snart 35 år sedan flyttade vi till den fastighet där vi bor nu, som ligger granne med Björnes föräldrahem. Vi är således fast rotade här och uppskattar närheten till naturen och den enkla standard som varit. Här har inte funnits kommunalt vatten och avlopp utan varje fastighet har fått skaffa egen brunn, infiltration för gråvatten och septitank. Ingen genomfartstrafik, sparsam busstrafik, inga gatlysen, inga trottoarer, inga affärer eller andra faciliteter. Skog, ängar, vatten, lugn och ro.

Men för några år sedan detaljplanerades området, tomter styckades och fler och större hus byggdes. Man började gräva upp vägarna för att lägga ner kommunalt vatten och avlopp, man breddade en del vägar för att bussen skulle köra in i själva bostadsområdet, satte upp gatlysen och byggde trottoarer. Områdets karaktär förändrades och blev mer av ett villaområde.

Fastighetsägarna får (mot en ”ringa” ersättning på några hundratusen kronor) en anslutningspunkt vid tomtgräns, men sen är det fastighetsägarens ansvar att dra ledningar på frostfritt djup mellan anslutningspunkt och hus. I vårt fall handlar det om en sträcka på nästan 200 meter. Björne har förberett sig på att gräva hela denna sträcka själv, något som förstås gör stor åverkan på trädgården, förutom att det tar tid och kräver mycket arbete. Men för någon månad sedan noterade han att en granne hade anlitat folk som ”tryckte” ledningarna, utan att gräva upp hela tomten. Fråga mig inte hur det går till. För mig verkar det som trolleri. Dom har en maskin som liksom borrar sig fram under jordytan och kan både svänga och bedöma vilket djup de är på. Sen drar dom slangarna genom den uppborrade kanalen. Det enda man ser när det är klart är slangar som går ner i jorden i ena änden och kommer upp ur jorden i andra änden.

Fast i vårt fall var sträckan så lång att man var tvungen att skarva på mitten. Dom kan bara trycka ca 100 meter i ett svep. Så det blev ett hål utanför grönsakslandet i alla fall. Och en stor hög med lera. Men övriga trädgården ligger i stort sett orörd. Nu återstår att fylla igen hålet och snygga till i ändarna. Och så att ansluta till befintligt system uppe vid huset. Den lilla detaljen ja....

15 juni *Obama Nungara*

På Wikipedia står att läsa: ”Lövplattmask, *Obama nungara*, är en plattmaskart som beskrevs av Fernando Carbayo med flera 2016. Den härstammar ursprungligen från Sydamerika men har passivt introducerats till Europa där den kategoriseras som en invasiv art. Den är 5-8 cm lång och cirka 0,5 cm bred... I början av november 2024 upptäcktes plattmasken vid en inventering av främmande sniglar och snäckor i en offentlig plantering i centrala Malmö. Den 11 november upptäcktes ett trettiotal individer vid den plantskola som växterna kom ifrån. Förmodligen har plattmaskarna kommit med plantorna ifrån den tyska leverantören. Naturvårdsverket har begärt att regeringen inför nödåtgärder... Eftersom den äter dagmask kan den utgöra ett hot, eftersom de är så viktiga för ekosystemet för att bryta ned växtdelar och skapa ny jord.”

Det låter ju oroande, men att jag själv så snabbt skulle få egen erfarenhet av den, det hade jag inte väntat mig. En väninna hade beställt 165 tujaplantor som skulle planteras som en häck. Eftersom väninnan ifråga är mycket noggrann och seriös hade hon gjort klart för den som skulle köpa in plantorna och plantera dem att hon absolut inte ville riskera att få in någon lövplattmask. Plantorna skulle komma från en välrenommerad firma. Men ändå, när de började inspektera plantorna så hittades en sådan gynnare. Länsstyrelsen kontaktades och de fick instruktioner om hur maskarna skulle avlivas. Man införskaffade en IBC-tank, en sådan där stor vit plasttank som kan rymma en hel kubik vatten, en doppvärmare och en termometer. Masken dör vid 40 grader, så planen var att vattnet i tanken skulle värmas till 40 grader, plantorna

sänkas ner i vattnet och hållas där en stund tills eventuella maskar dött och sedan vara sanerade och kunna planteras ut som planerat. Problemet var att man inte lyckades värma vattnet ända till 40 grader. Så leverantören fick hämta tillbaka alla planter. Jag är mycket glad att det var just denna exemplariskt noggranna väninna som råkade få in plattmasken i mitt närområde. Vem vet hur fort det annars hade gått att få hem den till min egen trädgård?

15 juni

Miraklet med höslåttern

Både Björne och jag tackade ja till att vara delegater på Sjundedags Adventist-samfundets stora unionsmöte som hålls vart fjärde år, trots att vi visste att det riskerade att inträffa samtidigt med höslåttern. Mycket riktigt, samma dag som vi skulle åka iväg för att delta i mötena som började vid lunchtid, var det dags att slå. Björne slog hela vårt fält på torsdagsförmiddagen och sedan åkte vi iväg. Vädret var soligt och blåsigt så höet torkade snabbt, och det var dags att ta in det på söndagen. Men då var möten inplanerade hela dagen fram till 17.30. Och på måndagen stod det i väderleksprognosen att det skulle regna. Så hur i hela friden skulle vi få in höet? Om vi inte fick in det på några timmar på söndagskvällen riskerade allt hö som vi behövde till fåren över vintern att bli förstört. Men genom en rad lyckliga omständigheter skedde ett mirakel:

1. Vädret var optimalt för hö att torka snabbt, värme och vind och inget regn, så det var torrt på fyra dagar. Normalt räknar man med fem dagar minimum.
2. Alla frågor på unionsmötet avhandlades på rekordtid. Tidigare har man inte ens hunnit hantera alla frågor, men i år var vi färdiga redan till lunch så vi kunde åka hem tidigt. Världsrekord!
3. På hemvägen ringde vi våra kära familjemedlemmar och alla tre kunde ställa upp och hjälpa till att ta in höet, trots att det var kort varsel.
4. Alla slet som djur, krattade, lastade i Big bags, körde fyrhjuling, drog upp höet på loftet och packade på loftet.

Så klockan 22.00 hade vi fått in allt hö. Vi gick och la oss med vetskapen om att ca 1,1 ton fint hö låg säkrat på loftet. Dagen efter regnade det...

Vi räknar med att vi behöver 1200 kg till vintern. Resten tar vi in senare på ett annat litet fält och när vi slår vägrenen. Vi var allihop alldeles möra i kroppen dagen efter, men det var det värt. Vi tackar Gud!

30 juni

Tomater, tomater, överallt tomater

Som jag berättade förut fick jag en massa små tomatplantor av en av mina grannar. Det blev så många tomatplantor att jag inte visste var jag skulle göra av dem. Jag har tomater i alla tre växthusen som jag brukar. Dessutom har jag 16 plantor på friland i grönsakslandet och 10 plantor som jag planterat i gamla hinkar jag rotat fram, inne på Björneborg, Björnes inhägnade gård kring hans garage och uthusen. Där har vi aldrig haft några växter tidigare, men jag tror det kan passa tomaterna med södervägg och relativt vindstilla eftersom det är inhägnat. Dessutom kunde jag fästa uppbindningssnören i planket och det finns en vattenkran och slang så det är lätt att vattna. Dessutom har jag tre små ampeltomater i en stor urna uppe vid bostadshuset. Jag har således 84 plantor själv, om jag inte räknat fel.

Förutom mina egna plantor har jag gett bort tomatplantor till fem personer, totalt 75 plantor. De sista 15 var jag på väg att slänga på komposten, men så kom en god vän förbi och hans son och sonhustru har ett växthus som står helt tomt på sin nyköpta fastighet. Så de tog hand om de sista plantorna. Kvar blev fyra små ynkliga som faktiskt landade på komposten. Om man räknar ihop alla plantor blir det 163 stycken. Det är faktisk fler än någon människa rimligen kan behöva. Det kommer att bli

mycket tomatsås, tomatsoppa, tomatmarmelad och färska tomater att äta. Den första tomaten börjar mogna, en liten gul tomat som jag klämt på men bedömt att den inte är riktigt mogen än. "Hallon" står det på etiketten. Man skulle tro att det borde vara små röda tomater, men det finns ju gula hallon också förstås.

